

UNIV. BIBLIOTH.
* 1908 *
HELSINGFORS

En

Historie der Lappländer

Bevölkerung

Beskrivning

1786

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1998
CHICAGO, ILL.

Om
Hemmans eller Lägenheter
Besuttenhet
och
Beskattning
af
H. A. Hjöllerfeldt.

HELSINGFORS,
hos G. O. WASENIUS, 1837.

guel

Imprimatur:

F. GRANBOM.

HELSINGFORS,
hos C. O. WASTBERG, 1837.

F Ö R E T A L.

Med anhållan samt uti afsigt att blifva rättad och upplyst, får jag till värda Läsares kännedom meddela de åsigter som jag ämnat följa, vid utförandet af min Höga och djupt vördade Principalinna, Stats-Damen m. m. Furstinnan NATALIA PETROVNA GALITZINS fattade beslut, att låta storskifta och på grunder skattlägga underhafvandes Lägenheter inom Dess Donationsgods i Wiborgs Län.

FORBES

The following is a list of the
 names of the persons who
 have been appointed to
 the various offices of the
 Board of Directors of the
 City of New York, for the
 year ending on the 31st
 day of December, 1888.
 The names of the persons
 who have been appointed
 to the various offices of
 the Board of Directors
 are as follows:

Som vid ett riktigt bedömande af något förhållande erfordras, att man noga känner dess uppkomst, syftemål och verkan, så borde jag rätteligen, då jag företager mig att orda om Besutenhet och Skattläggande af en Lägenhet, Hemman, Farm eller hvad benämning man vill gifva ett hushåll som bedrifver landt- eller jord-bruk, afhandla derom ifrån dess början; men som detta vore att af mig begära förmycket och dem för hvilka detta skrives, nogsamt är bekant, hvad ett Hemman och dess besutenhet vill säga, hvad som bör föregå innan man på grundade skäl kan eller bör skattlägga och att nytan eller verkan af ett sådant förfarande är af erfarenheten bekant och godkänd, så vill jag här endast i

korthet meddela mina åsigter rörande denna omständighet, med afseende å det Gods jag förvaltar och den ringa erfarenhet jag kunnat inhemta.

För att lemna mina värda Läsare tillfälle, att bedömma den mer eller mindre vigten af ett förnuftigt eller förvändt systems användande, endast vid nämnde Gods, får jag uppgifva att detsamma består af nära 77 Mantal med för närvarande 480 hemmansvärdar eller husbönder och en folkmängd af 5 à 6000, samt circa 90 virts omkrets, som för ett hundra tjugusju år sedan, då det donerades till samma Famille som ännu innehafver det, beboddes af några hundra människor, hvilka efter eget godtfinnande och behof samt till någon del gammal häfd, sedan de förökad sig och inflyttningar blifvit gjorda, intagit hemman och sålunda

ännu bebruka dem utan ordentlig uppmätning eller delning.

För att uppfylla min afsigt och med afseende å Ägarens fördel och jordens samt dess bebrukares bestånd, antages och beräknas följande:

1:o Att vid räntans bestämmande afse hemmanets eller lägenhetens besutenhet i förhållande till personalen och derefter bestämman Mantalet på Lagliga grunder och åsigter af hvilka de hufvudsakligaste här upptagas, nemligen:

2:o Att till föda och salt beräknas för en fullväxt person 3 tunnor och för ett barn eller bräcklig 2 tunnor Råg för året samt till onera, præstationer, tobak och jern m. m. all Vårsäds- och Ladugårds-afkastning, hvilken förstnämnde antages till dubbelt i mått emot Rågafkastningen af samma area och treskiftesbruk.

3:o Att antalet af kreatur, som öfver året å hemmanet bör födas, blifver bestämdt till sitt minimum.

4:o Att häldre afdela Skog, samt Åker- och Äng-uppodlingsjord der öfverflöd finnes, för blifvande nya Lägenheter eller Nybyggen, än att utöfver ett oförutsedt snart behof, tilldela dem åt gamla besutna hemman.

5:o Att vid jordens gradering iakttaga den största sorgfällighet och hvad Lag och Författningar för öf- rigt påbjuda, samt ingen pålaga ef- ter utsädets mängd.

6:o Att tillåta hvar och en att behålla sina inom fem sednaste år under odling upptagne Kärr och Mossar eller erhålla jemngoda odling- gar och derföre endast beräkna Kärr- uppodlingsjords-ränta.

7:o Att till Åkerns och Ängens vidmagthållande uti värderad växt-

kraft och något tilltagande, erfordras i treskiftesbruk 250 Lisp. gödsel för en afkastning af en tunna Råg och två tunnor Vårsäd.

8:o Att till erhållande af 250 Lisp. gödsel efter kreatur, erfordras hälften af ett ko-kreaturs foder eller 25 Lisp. hö och 62 Lisp. halm, jemte nattspillningen gräsbetes-tiden.

9:o Att vigten beräknas: för en tunna Råg 14 Lisp. och halmen deraf 32 Lisp. samt för en tunna Vårsäd 8 Lisp. och halmen deraf 12 Lisp.

10:o Att för ett hemman, hvars personal jag antager till sex, hälften arbetsföra och andra hälften icke arbetsföra, erfordras på Första Classens såväl Åker- som Äng-jord 1 häst, 8 st. ko- eller andra kreatur i proportion, och på de lägre Classerne i proportion.

Till föda för en Häst beräknas på 210 dygn 52 Lisp. halm och 210 Lisp. hö då hafra ej upptages samt att spillningen derefter anses svara emot ett kokreaturs.

11:o Att till bearbetningen af Åkern, utom nya dikens gräfning eller gärdning och till afkastningens inbergning så väl deraf som af Ängen, beräknas sålunda:

För ett besädt tunneland, höst- och vår-säde eller två tunneland af hvardera lika area, 31 öke- och 35 dränge-dagsverken.

För ett tunneland Äng 1 öke- och 3 dränge-dagsverken, deraf för åkern $\frac{2}{3}$:delar öke- och $\frac{1}{2}$:ten dränge böra om sommaren fullbordas eller inom en arbetstid af 105 dagar, och för Ängen alla dränge-dagsverken och något öke.

12:o Att Ny-lägenheter eller byg-

gen med mindre jordlägenheter än att fyra personer, hälften barn, deraf kunna hafva sin bergning löna föga mödan och att frihetsåren för ett sådant blefve tolf år, om de trenne första åren, till upptagaren lemnas till uppköp af kreatur och jordens bearbetning 150 Rubel B:co Assign. hvarå ifrån och med 13:de året intresse à 5 procent beräknades uti trenne års tid, hvarefter både intresse och räntan för den bestämde Lägenheten, som då skall vara upptagen, årligen skulle betalas uti tio år, då Capitalet eller lånet bör vara betalt eller afbetalas, men om detta understöd icke lemnas, torde tjugu frihetsår vara lagom.

Efter frihetsårens förlopp skulle för all ytterligare upptagen ny Åker eller Äng, räntan derföre påökas 6:te året efter det utsyning och tillstånd dertill blifvit lemnadt.

Att här anföra några skäl, hvar på mina åsigter grunda sig, skulle medföra vidlöftighet och trötta Läsaren, som sjelf förmår begrunda dem och förkasta eller gilla, dock kan jag ej afhålla mig, att hvad sista eller 12:te puncten vidkommer upprepa Finska ordspråket: "Jos ej mies maatas syö, niin maa syöpi miehen," samt bilägga en kalkyl, efter de grunder, som Hans Kejserliga Majestäts Nådiga Kungörelse af den 26 Februarii 1828 för Wiborgs Län stadga, och med mina åsigter.

*Ett Hemman eller Lägenhet med
1:a Classens såväl Åker som Äng.*

Åker	9	T:land à 6 k. --	54.
Äng	6 $\frac{1}{3}$	Dito à 5 k. —	31 $\frac{2}{3}$.
Tarfskog	216	Dito	

S:a Area 231 $\frac{1}{3}$ Tld, Grundr. — 85 $\frac{2}{3}$,
hvarefter på ett mantal eller 15

Rubels grundränta skulle blifva 4030
Tunneland utom Impedimenta.

Till bearbetning, utom nya diken och
gärdning erfordras:

	Ökedagsv.	Drängedagsv.
För Åkern	93.	105.
För Ängen	3.	18.
	<hr/>	
S:ma	96.	123.

Afkastningen ifrån ett tunneland är
beräknad:

Råg..... $5\frac{2}{3}$ Tunnor eller $8\frac{1}{2}$ kornet.
Vårsäde $11\frac{1}{2}$ Dito — $7\frac{2}{3}$ d:o
Hö 100 Lisp.

Summa, årlig afkastning: Råg 15
T:r, Vårsäde 30 T:r utöfver utsädet.
Hö $633\frac{1}{3}$ Lisp.

Råg- och Vårsädeshalm 958 Lisp.

Ehuru förestående arbete icke erfor-
dra trenne arbetare, så antages dock,
i anseende till de många andra ar-
beten och förrättningar än här äro

upptagne och beräknade och som åtfölja ett hushåll och jordbruk, personalen till 3 arbetsföra och 3 barn samt en Häst och 8 Kreatureur, Hemmanet för besutet om ock med dubbel ränta, ty om, per medium, ett Mantals onera och præstationer utgöra, oberäknadt Hemmans samt personela onera och åligganden, 330 Rub. B:co Assign., så blifver det 20 kop. B:co Assign. på hvarje en (1) kop. silfver i grundränta eller för 86 kop. 17 Rub. 20 kop. B:co Assign., och grundräntan utgör således icke den öfvervägande balancen emellan Lägenheternes förmoner, t. ex. om man beräknar gårdningen och tillbehörens anskaffande på en famn laggild gärdesgård endast till $\frac{1}{4}$ dränge-dagsverke, så skulle 108 tunnlands gårdning erfordra 4320 dagsverken eller 40 på ett tunnland.

*En Lägenhet med 6:te Classens
såväl Åker som Äng.*

		S:r Rub. kop.	
Åker	49 T:land à 1 k.	—	49.
Äng	74 D:o à $\frac{1}{2}$ k.	—	37.
Tarfskog	196 D:o		

S:a Area 319 Tld, Grundr. — 86.

hwarefter på ett Mantal eller 15 Rubels grundränta skulle blifva 5564 tunneland utom impedimenta.

Till bearbetning, utom nya diken och gärdning erfordras:

	Ökedagsv.	Drängedagsv.
För Åkern	506	572.
För Ängen	74	222.

S:ma 580 . . . . . 794.

Afkastningen ifrån ett tunneland är beräknad:

Råg . . . . . $2\frac{2}{3}$ T:r eller 4 kornet.

Vårsäde . . . . . $5\frac{1}{2}$ T:r — $3\frac{2}{3}$ d:o.

Hö 20 Lisp.

Summa, årlig afkastning: Råg $32\frac{2}{3}$

T:r, Vårsäde 65 $\frac{1}{2}$ utöfver utsädet.
Hö 1480 Lisp.

Råg- och Vårsädeshalm 2470 Lisp.

Till denna Lägenhetskulle i förhållande till 1:sta Classens, erfordras 19 arbetsföra personer och 6 hästar för arbetet, men af afkastningen kan endast underhållas 9 arbetsföra och 3 barn, 2 hästar samt 20 ko-kreatur, hvarvid märkes, att å denna Lägenhet är mer än dubbelt arbete, som måste åstadkommas med tre tunnor mindre vårsäde på hvarje arbetsföra person och dessutom 40 tunnland mera åker att dikas samt 108 tunnland mera area att gärdas, än å 1:sta Classens Lägenhet. Visserligen kan denna skillnad litet jemkas, om i 6:te Classen, Rågen som sig bör, utsås 5 à 6 kappar tätare och om belägenheten är nära en stor Stad eller Bruk, der fördelaktig vinter-arbetsförtjenst är att påräkna.

Mindre bråk vid uträkningarne äro ej aldeles noga observerade.

